

Men Anvendelsen af Maskiner ved Arbejdet har samtidig ogsaa medført, at Arbejdet er blevet ganske anderledes for en meget stor Del af Arbejderne, end det var Tilfældet tidligere.

Ved den moderne Industri har man i høj Grad specialiseret Arbejdet ud. Man har ikke nær den samme Afveksling i Arbejdet, man søger for, at de enkelte kunne gøre et eller andet i en bestemt Tid, og det gælder ikke alene i saadanne Virksomhedsgrene, hvor man ubelukkende anvender mekanisk Kraft, men ogsaa i meget høj Grad i Haandværket, ja, det gælder endogaa ude i Landbruget. Jeg skal blot pege paa, at Tilvirkningen af Smør og Ost f. Eks. har man henvist til visse bestemte Steder, og at de Folk, som udføre dette Arbejde, have som Regel ikke noget med det øvrige Landbrugsarbejde at gøre. Jeg tror, man har fundet sin Fordel derved, baade naar Hensyn tages til Kvaliteten af Arbejdet og Kvantiteten, og det er ikke utænkeligt eller rettere sagt: det er høist rimeligt, at man i den Henseende vil komme videre og videre. Jeg kunde ogsaa nævne andre Sider, som pege i samme Retning. Men, som sagt, i Haandværk og Industri er jo Specialiseringen ført meget vidt, og derved har man opnaaet at være i Stand til at frembringe et i alt Fald kvantitativt langt større Udbytte pr. enkelt Arbejder, end man var tidligere. Vor Produktionsøvnede er jo ganske sikkert inden for dette Aarhundrede steget uamaadeligt. Det kan være meget vanskeligt at fremstille elskatte Tal, som godtgøre dette, idet Forholdene ikke saa let kunne sammenlignes; men det er aabenbart heller ikke nødvendigt, thi jeg tror, det er tilstrækkeligt blot at pege paa dette Forhold, saa vil enhver, der sender lidt til Livets praktiske Forhold vide, at vort Samfunds Produktionsøvnede, naar Hensyn tages baade til Landbrug, til Industri og til Haandværk, er mange, mange Gange fordoblet i Løbet af den sidste Menneskealder. Den Omstændighed, at saa overordentlig mange ikke kunne finde Arbejde, viser jo ogsaa tydelig nok, at til Trods for at vort Forbrug, vor Trang til Livsnødelse er steget, er vor Øvne til at tilfredsstille denne Trang allerede mere end tilstrækkelig og vilde kunne udvides ubegrænset, naar vi toge alle de Kræfter i Anvendelse, som virkelig staa til vor Raadighed. Men en saa stærk Anspændelse af Produktionskraften kan naturligvis ikke andet end komme til at virke skadeligt paa de paagældende Arbejdere. Det er ganske naturligt, at et Arbejde, der vel i og for sig maaske ikke, naar det kun udføres nu og da med andet imellem, var overdrevent strengt, naar det skal udføres rent mekanisk

Dag efter Dag, Uge efter Uge og Aar efter Aar, til sidst bliver ubehagelig enerverende og virker skadeligt paa den paagældende, hvorimod det er temmelig afgjort, at selv om man undertiden skal udføre et ret strengt Arbejde, vil det, naar det kun er af forbigaaende Natur, ikke angribe Personligheden i samme Grad, som et tilsyneladende lettere Arbejde gør, naar det skal udføres saaledes mekanisk hele Tiden igennem uden nogen Afveksling. Dette at staa fra Morgen til Aften og paa en Maskine, f. Eks. en Sav, virker ganske sikkert i mange Tilfælde langt mere sløvende og farlig paa hele Konstitutionen, end det virkede, da man i sin Tid undertiden nogle Dage om Ugen kunde komme til at staa et Par Mand sammen og trække i en meget stor Sav for at gennemsaue nogle Træstammer. Det Arbejde var strengt, saa længe det stod paa; men Arbejdet afvekslede med andre Ting. Stillingen blev forandret, Muskelbevægelsen blev en anden, medens den derimod nu for dem der skulle paa disse mange Maskiner, bliver væsentlig den samme, og man kan ogsaa godt se dette ved en nøjere Underøgelse af disse Folk, som have et saadant enkelt mekanisk Arbejde. Der er derfor ingen Tvivl om, at almindelige sanitære Grunde tale for, at Arbejdstiden bliver begrænset, og det er da ogsaa ganske karakteristisk, at de jagtlyndige fra saa at sige alle Sider, naar man taler om den offentlige Sundhedspleje, kommer til det Resultat, at et af de Momenter, som maa med i Betragtning til Bekæmpelse af de Sygdomme, af hvilke disse Folk lide, er at forkorte Arbejdstiden. Der blev her straks, da Rigsdagen traadte sammen, ombelt paa Medlemmernes Bladser en lille velstrevet Bog. Den er skrevet af en Mand med en varm Følelse for den store Ulykke, der hærger vort Land, nemlig Tuberkulosen. I denne Bog omtaler Forfatteren, der er Læge, en hel Række Foranstaltninger, der burde træffes for i nogen Grad at forebygge denne farlige Sygdom, der aarlig bortriver ca. 6,000 Mennesker i vort lille Land. Som en af disse pegede den paagældende Mand paa Arbejdstidens Begrænsning i alle Fag, hvor det var muligt. Han gør opmærksom paa, at et af Midlerne til at bekæmpe Sygdommen, er at staa den store, fattige Befolkning bedre Boliger, bedre Føde o. s. v. Jeg nævner dette, fordi Folk her hjemme er ret bange for at udtale sig, enhver Jagmand paa et eller andet Omraade er ret bange for at gøre Indrømmelser, der i nogen Grad kunde komme til at sanktionere eller støtte de Opgaver, som Arbejderpartiet eller Socialdemokratiet her hjemme arbejder for.